

(6). נוהל "חבצלת פיגועים"

1. "חבצלת פיגועים" הינו שם קוד להבאה לקבורה של חלל-אזרח שנפגע בפיגוע או בלחימה.
2. בהמשך לחוזר מנכ"ל משרד הפנים שפורסם ביום 21 נוב' 2002 ניתנו הנחיות לביצוע "חבצלת פיגועים" ברשויות המקומיות על-פי הצורך.
3. ביום 1 במרץ 2007 עודכן ואושר נוהל חדש המנחה את הרשות המקומית ומשרדי הממשלה לביצוע ההנחיות כמפורט.
4. אבקש היערכותכם בהתאם.

"חבצלת פיגועים" – נוהל עריכת לוויה רשמית ותחומי אחריות

1. **כללי:**
נוהל "חבצלת פיגועים" הוא נוהל המעגן את הפעילות הכרוכה בהבאה לקבורה של חלל שנהרג כתוצאה מפיגוע חבלני בארץ או בחו"ל.
הגוף האחראי על תיאום ביצוע נוהל זה בין הגופים והמשרדים השונים הוא משרד הפנים.
2. **מטרות הנוהל:**
מטרות הנוהל הן, בין היתר, לפרט את סוגי "חבצלת פיגועים" אשר אושרו בהחלטות ממשלה, ובהתאם - לפרט את תחומי האחריות של המשרדים והגופים השונים הנוטלים חלק בביצוע הנוהל, וכן את אופן הביצוע.
3. **תוכן העניינים:**
  - א. כללי
  - ב. "חבצלת פיגועים בארץ"
  - ג. "חבצלת פיגועים בחו"ל"
  - ד. סדרי הבאה לקבורה של חלל
  - ה. פירוט עלויות הקבורה וגורמי המימון
  - ו. נספחים:
    - נספח א' – חבצלת פיגועים חו"ל – משרד החוץ
    - נספח ב' – נוהל טיפול בעובד זר שנפגע
    - נספח ג' – נוהל תיאום לוויות עם נציגי המדינה
    - נספח ד' - נוהל דיווח לנציג מדינה המשתתף בהלוויה.
    - נספח ה' - טבלת משימות "חבצלת פיגועים"
    - נספח ו' - טופס ריכוז מידע על חלל

פרק א' – כללי

1. נוהל "חבצלת פיגועים" הוא נוהל המעגן את הפעילות הכרוכה בהבאה לקבורה של חלל שנהרג כתוצאה מפיגוע חבלני בארץ או בחו"ל.
2. נוהל זה מבוסס בעיקרו על החלטות הממשלה וסיכומי ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים:
  - א. הנוהל חל ביחס לחלל אשר נפטר כתוצאה מפיגוע חבלני. הטיפול בחללי צה"ל, בחללי המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים ובחללי השב"כ יבוצע על-ידי משרד הביטחון, שלא על-פי נוהל זה.
  - ב. משטרת ישראל היא הגורם המוסמך לקבוע כי אירוע הוא פיגוע חבלני. בהתאם לקביעה כאמור, תדווח משטרת ישראל על הפיגוע החבלני למזכיר הממשלה, בליווי פרטים בדבר מספר הנפגעים ובהמשך את שמות החללים.
  - ג. האישור לביצוע נוהל "חבצלת פיגועים" יינתן על-ידי מזכיר הממשלה לממונה אשר יפעל מול הרשות המקומית שבתחומה אירע הפיגוע החבלני.
  - ד. הגוף האחראי על תיאום ביצוע נוהל זה בין הגופים והמשרדים השונים הוא משרד הפנים, באמצעות הרשות המקומית אשר בתחומה אירע הפיגוע החבלני. בפיגוע חבלני אשר אירע בתחומי הקו הירוק ייעזר משרד הפנים במשטרת ישראל, ואילו בפיגוע חבלני אשר אירע מחוץ לתחומי הקו הירוק ייעזר משרד הפנים בצה"ל.
  - ה. משרד החוץ ישא באחריות למסירת ההודעה לבני משפחה בקרבה מדרגה ראשונה לחלל בפיגוע חבלני הנמצאים בחו"ל, ויסייע בסידורים הדרושים לשם הבאתם ארצה להלווייתו.
  - ו. בהתאם לבקשת משפחת החלל, הרשות המקומית רשאית להחליט כי לא תתבצע הלווייה רשמית על-פי נוהל זה.

3. הגדרות

- ❖ "חבצלת פיגועים בארץ" – שם קוד לפעילות הכרוכה בהבאה לקבורה של חלל שנהרג בארץ כתוצאה מפיגוע חבלני.
- ❖ "חבצלת פיגועים בחו"ל" – שם קוד לפעילות הכרוכה בהבאה לקבורה בארץ של חלל ישראלי שנהרג בפיגוע חבלני בחו"ל.
- ❖ "הממונה" – מי שמונה על-ידי משרד הפנים כאחראי על ביצוע נוהל זה.
- ❖ "נציג המדינה" – מי שמונה על-ידי מזכירות הממשלה או הכנסת לייצג את המדינה בלווייה של חלל.
- ❖ הרשות המקומית – **הרשות המקומית אשר בתחומה אירע הפיגוע החבלני** או הרשות המקומית אשר בתחומה מובא החלל לקבורה (עיריות, מועצות מקומיות או מועצות אזוריות).
- ❖ "תושב חוץ" – תושב חוץ המתגורר בישראל אולם אינו בעל אזרחות ישראלית.
- ❖ "בית עלמין חלופי" – בית עלמין המשמש לקבורה חילונית או לקבורה של חלל שלא זוהה על-ידי בן משפחה או קרוב אחר.
- ❖ "לווייה רשמית" – לווייה הנערכת על-פי נוהל זה.
- ❖ "מרכז דיווח לאזרחים" – בהתאם להחלטת הרשות המקומית ובאחריותה, יוקם ברשות המקומית מרכז אשר יפעל להעברת מידע לאוכלוסייה על אודות הנפגעים.
- ❖ "לווייה זוטא" – טקס העברת הארון מהמטוס לרחבת הטקס בה יתקיים טקס האשכבה.
- ❖ "טקס האשכבה" – טקס בו ייכללו תפילות והספדים ואשר יתקיים ברחבה הסמוכה למקום חניית המטוס.

- ❖ "נציג המדינה המשתתף בהלוויה רשמית" – שר, סגן שר או ח"כ אחר אשר מזכיר הממשלה קבע כי ייצג את המדינה בהלוויה. בהשתתף נשיא המדינה או רה"מ בלוויה, יהיו הם נציגי המדינה בלוויה.
- ❖ חוק התגמולים - חוק תגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל – 1970.
- ❖ חלל – אדם שנפטר כתוצאה מפיגוע חבלני.
- ❖ פיגוע חבלני – אירוע שמשטר ישראל קבעה כי הוא פיגוע חבלני. במקרה של אירוע שהתרחש בחו"ל, הקביעה תיעשה על-ידי גורמי הביטחון בתיאום עם משרד החוץ ומזכיר הממשלה.
- ❖ מזכיר הממשלה – או מי שהוסמך על-ידי להיות הממונה על ביצוע נוהל זה מטעם משרד ראש הממשלה.
- ❖ המוסד לביטוח לאומי – הממונה מטעם המוסד לביטוח לאומי על קיום נוהל זה הוא ראש אגף נפגעי פעולות איבה.

פרק ב' – "חבצלת פיגועים" בארץ

4. שלבים עיקריים לביצוע:

- 1) מרכז שליטה משטרת ישראל יודיע למזכיר הממשלה בדבר הפיגוע החבלני כמו גם פרטים ראשוניים על הנפגעים.
- 2) הממונה יבצע אימות ובדיקה ראשונית של נתוני החלל מול מינהל האוכלוסין.
- 3) הממונה יעדכן את מזכיר הממשלה ואת מנהל אגף פעולות איבה במוסד לביטוח הלאומי ביחס לחלל.
- 4) הממונה יאמת את זיהוי החלל מול המטה הארצי במשטרת ישראל והמכון לרפואה משפטית באבו כביר.
- 5) נפטר אדם כתוצאה מאירוע אשר משטרת ישראל לא הגדירה כפיגוע חבלני, ניתן יהיה לבצע הלוויה על-פי נוהל זה, על בסיס הומניטארי.
- יובהר, כי אין בקיום הלוויה כאמור כדי להוות הכרה בנפגע על-פי חוק תגמולים.
- 6) הממונה יעדכן את הרשות המקומית אשר בתחומה מתגורר החלל. הרשות המקומית תהיה אחראית על מסירת הודעה למשפחת החלל. הממונה יעדכן את המוסד לביטוח לאומי.
- 7) הממונה יעדכן את מזכיר הממשלה בדבר מועד ההלוויה ויבצע תיאום של השתתפות נציג המדינה בלוויה.
- 8) הממונה יבצע תיאום סופי עם הרשות המקומית ביחס למועד ההלוויה ולהשתתפות נציג המדינה. הממונה יעדכן, כאמור, את מזכיר הממשלה ואת נציג המדינה.
- 9) הממונה יתאם עם הרשות המקומית ועם משטרת ישראל את מועד ההלוויה, אבטחתה ואבטחת נציג המדינה.
- 10) הממונה ידווח למזכיר הממשלה והמשרדים על אודות פרטי משפחת החלל ומקום ישיבת השבעה או ההתכנסות של המשפחה.
- 11) הממונה יהיה אחראי על הטיפול בהוצאות ההלוויה שאושרו מראש, מול המוסד לביטוח לאומי ומזכיר הממשלה.

5. הגדרת תחומי אחריות:

- א. מזכיר הממשלה - האישור לביצוע נוהל "חבצלת פיגועים" - יינתן על-ידי מזכיר הממשלה לממונה. בכל מקרה שנדרשת קבלת החלטה על חלל, יביא הממונה את הנושא למזכיר הממשלה אשר יפסוק בסוגייה.
- ב. משרד הפנים – האחראיות הכוללת על ביצוע נוהל זה, כמו גם התיאום בין המשרדים השונים, מוטלת על משרד הפנים.
- ג. משטרת ישראל - הקביעה שהאירוע הוא פיגוע חבלני תיעשה על-ידי משטרת ישראל, אשר תדווח על הפיגוע החבלני למזכיר הממשלה ולמי שייקבע על-ידיה. בהתרחש האירוע, יודיע האחראי על מרכז השליטה במטה הארצי באותה עת, למי שייקבע על-ידי מזכיר הממשלה, על מהות האירוע, מספר הנפגעים ובהמשך את שמות החללים.
- בנוסף, משטרת ישראל תהיה אחראית על אבטחת הלוויה המתבצעת בישראל על-פי נוהל זה.

- ד. משרד החוץ -** ישא באחריות למסירת הודעה לבני משפחה בקרבה מדרגה ראשונה של החלל הנמצאים בחו"ל, ויסייע בסידורים הדרושים לשם הבאתם ארצה להלווייתו.
- ה. הרשות המקומית -** האחריות לביצוע נוהל "חבצלת פיגועים" מוטלת על הרשות המקומית. בהתאם לבקשת משפחת החלל בפיגוע חבלני, הרשות המקומית רשאית להחליט כי לא תיערך הלוויה רשמית לחלל על-פי נוהל זה.
- ו. המוסד לביטוח לאומי -** סיוע בהעמדת אמצעים לביצוע הלוויה בתיאום עם מזכיר הממשלה והממונה. טיפול במשפחת החלל בהתאם להוראות חוק התגמולים.

6. אחריות משרד ראש הממשלה

- א.** אישור לביצוע נוהל "חבצלת פיגועים" באמצעות הודעה לממונה.
- ב.** תיאום השתתפותו של נציג המדינה בטקס הלוויה. הודעה בדבר נציג המדינה תימסר לממונה, וכן תתואם עם משטרת ישראל ועם הרשות המקומית לטובת אבטחת וקבלת פני נציג המדינה בהלוויה.
- ג.** פרסום מודעות-אבל מטעם הממשלה בעיתונות.
- ד.** תיאום סיוע של גורמים נוספים לביצוע "חבצלת פיגועים", בהתאם לצורך ולנסיבות.
- ה.** כיסוי תקציבי לזר הממלכתי וטיפול בכיסוי הוצאות חריגות, אם וכאשר יוגשו על-ידי הממונה.

7. אחריות הממונה:

- הממונה הוא נציג משרד הפנים אשר נקבע להיות הנושא באחריות הכוללת להפעלת נוהל "חבצלת פיגועים", לרבות:
- א.** בדיקת נתונים ביחס לחלל במינהל האוכלוסין והאם החלל הוא אזרח או תושב **ישראל, כמו גם פרטים נוספים על-פי הצורך.**
- ב.** הנחיית הרשות המקומית בהתאם לנוהל "חבצלת פיגועים".
- ג.** אחריות על ביצוע הפעילות של הגורמים המסייעים לרשות המקומית להבאת החלל לקבורה בהתאם לנוהל זה.
- ד.** טיפול בחריגים ובעיות בלתי צפויות שאין ביכולת הרשות המקומית לפתור בכוחות עצמה.
- ה.** אישור הוצאות חריגות בגין הקבורה לרשויות המקומיות בתיאום עם מזכיר הממשלה והמוסד לביטוח לאומי, והעברת החשבונות לתשלום באמצעות מזכיר הממשלה או באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

8. אחריות משטרת ישראל:

- א. מסירת הודעה למזכיר הממשלה בעת הפיגוע החבלני, ומתן אישור כי החלל נפטר כתוצאה מפיגוע חבלני.
- ב. הודעה על האירוע לרשות המקומית בה אירע הפיגוע החבלני ולממונה.
- ג. העברת החלל משטח הפיגוע החבלני לבית החולים או למקום שייקבע על-ידי גורמי החקירה בשטח.
- ד. זיהוי החלל (כולל העברתו, במקרה הצורך, למכון הפתולוגי).
- ה. דיווח לרשות המקומית בה התגורר החלל, כי החלל נפטר כתוצאה מפיגוע חבלני.
- ו. הגשת דו"ח משלים למזכיר הממשלה ולממונה על פרטי החלל, בהתאם לצורך, ואימות שם החלל.
- ז. סיוע בהעברת הודעה לרשות מקומית אחרת במקרה ובני משפחתו של החלל גרים ביישוב מחוץ לרשות המקומית.
- ח. השתתפות במשלחת מטעם הרשות המקומית המודיעה על פטירת החלל כתוצאה מפיגוע חבלני, למשפחתו.
- ט. אישור לכלי התקשורת לפרסם את שם החלל, לאחר קבלת אישור הרשות המקומית כי ההודעה על פטירת החלל נמסרה למשפחתו.
- י. אבטחה וליווי של נציג המדינה בטקס הלוויה.
- יא. שמירה על הסדר והאבטחה בטקס לוויה המתבצע בישראל, הכוונת תנועה והכוונה לאזורי החנייה, וכן ליווי ואבטחת מסע הלוויה.
- יב. סיוע למזכיר הממשלה ו/או מי שהוסמך מטעמו לאיתור גורמי הרשות המקומית בשטח.

9. אחריות משרד החוץ:

- א. אם החלל הוא עובד זר או תייר, משטרת ישראל תודיע למשרד החוץ על פרטי החלל, וכן לשגרירות הנוגעת בדבר. במקרה של עובד זר, תודיע אף למשרד התמ"ת.
- ב. באם מדובר בחלל המשרת כדיפלומט בישראל – הטיפול ייעשה על-ידי משרד החוץ, שלא על-פי נוהל זה, ובתיאום עם הממונה.
- ג. באם מדובר בתייר, הטיפול ייעשה על-ידי משרד התיירות בתיאום עם הממונה. משרד התיירות יודיע למשרד החוץ ולנציגות הזרה על פרטי החלל.
- ד. במקרה שהחלל הוא עובד זר או תייר, נציג המחלקה המדינית במשרד החוץ ישתתף בטקס הפרידה לפני הטסת הארון.

10. אחריות הרשות המקומית

- לאחר קבלת אישור ממזכירות הממשלה באמצעות הממונה, הרשות המקומית בה מובא החלל לקבורה תישא באחריות לפעולות הבאות:
- א. אחריות כוללת לביצוע הלוויה.
  - ב. מסירת הודעה למשפחת החלל (ראה סעיף 12 א' להלן).
  - ג. מסירת הודעה למוסד לביטוח לאומי.
  - ד. מסירת הודעה לממונה שתכלול פרטים אישיים על החלל ועל משפחתו.
  - ה. תיאום הלוויה עם משפחת החלל וגורמים ברשות המקומית.

- ו. תיאום הלוויה עם משטרת ישראל וחברה קדישא, או עם הגורם המטפל בקבורה במקרה של חלל שאינו יהודי.
- ז. הקצאת ארון קבורה, מיטה ודגל לאום לכיסויו, על פי צורך.
- ח. הבאת גופת החלל מבית החולים או מהמכון הפתולוגי.
- ט. פרסום מודעות אבל.
- י. הזמנת הזר הממלכתי (עם כיתוב זר מדינת ישראל) והנחתו על קבר החלל.
- יא. הזמנת זר הרשות המקומית.
- יב. הזמנת אוטובוס ומונית להסעת המשפחה והמלווים לטקס הלוויה.
- יג. ייצוג רשמי בטקס הלוויה של הרשות על-ידי ראש הרשות המקומית, ובהיעדרו – על-ידי סגנו.
- יד. העברת מידע על החלל לנציג המדינה המשתתף בהלוויה על-פי הנוהל בנספח ו'.
- טו. הגשת הזר הממלכתי לנציג המדינה תיעשה על-ידי שני נציגי הרשות המקומית. הזר יוגש בצורה מכובדת.
- טז. העמדת אמבולנס עם צוות רפואי להלוויה, בתיאום עם המוסד לביטוח לאומי.

11. הטיפול בחללים שמקום קבורתם מחוץ לרשות המקומית בה אירע הפיגוע

- א. אחריות הרשות המקומית בה אירע הפיגוע:
תישא באחריות להודיע בדחיפות המרבית על האירוע למשטרת ישראל.
- ב. אחריות הרשות המקומית שבה יובא החלל לקבורה:
  - 1) קבלת אישור לביצוע "חבצלת פיגועים" מהממונה בהקשר לטקס הלוויה ונציג המדינה המייצג את המדינה בטקס הלוויה, ולהנחת הזר הממלכתי.
  - 2) העברת הודעה למשפחת החלל בתיאום ובליוי נציגי משטרת ישראל.
  - 3) העברת גופת החלל לרשות המקומית.
  - 4) תיאום עם משטרת ישראל, חברה קדישא והמוסד לביטוח לאומי.
  - 5) תיאום וקיום טקס הלוויה.
  - 6) הודעה לממונה על המחוז.

12. מסירת הודעה על פטירת החלל למשפחתו

- א. ההודעה למשפחת החלל תיעשה באחריות הרשות המקומית בה התגורר החלל. אירע הפיגוע מחוץ לרשות המקומית בה התגורר החלל, תועבר ההודעה לרשות על-ידי משטרת ישראל.
- ב. על הרשות המקומית להודיע על פטירת החלל לבני משפחה בקרבה הבאה: בן/בת זוג, הורים, צאצאים, ובהעדר קרובים כנ"ל - לקרובי משפחה בדרגת קרבה יותר רחוקה.
- ג. כאשר חלק מקרובי המשפחה מקרבה ראשונה אינם גרים בתחום הרשות המקומית בה התגורר החלל, על הרשות להטיל את מסירת ההודעה על הרשות המקומית בה מתגוררים קרובי המשפחה. על הרשויות לדווח לממונה על מסירת ההודעות. הרשויות רשאיות להיעזר במשטרת ישראל לשם תיאום ביניהן.
- ד. ההודעה למשפחת החלל תיעשה על-ידי משלחת רשמית מטעם הרשות המקומית ובאחריותה, ותכלול את הנציגים הבאים:
  - 1) נציג הרשות המקומית.
  - 2) רב או כהן דת, בן דתו של החלל.
  - 3) נציג משטרת ישראל בדרגת קצין.

- 4) רופא/חובש/אחות.
5) עובד סוציאלי מהרשות המקומית.

13. אחריות הביטוח הלאומי:

- א. עדכון הרשות המקומית ומשפחת החלל בכל הנוגע לזכויות המשפחה על-פי חוק התגמולים. העדכון יתבצע באמצעות שירותי הרווחה של הרשות המקומית.
- ב. בהלוויה המאורגנת על-ידי הרשות יעמיד המוסד לביטוח לאומי לרשות המשפחה מונית אחת וכן אוטובוס אחד למלווים. במקרים מיוחדים יאשר הממונה, בתיאום עם מזכיר הממשלה, מתן סיוע רחב יותר.
- ג. מתן מענק השתתפות בהוצאות קבורה בהתאם לחוק התגמולים. כהוצאות קבורה ייחשבו הוצאות המיועדות כולן, או בחלקן, למודעות אבל, רכב ליווי להסעת בני המשפחה ומלווים, העברת הגופה מיישוב אחד לשני, מענק אבל והקמת מצבה.
- ד. טיפול במשפחת החלל על-פי חוק התגמולים.
- ה. מימון העמדת אמבולנס וצוות רפואי להלוויה.

14. שיטת ההפעלה:

- א. עם קבלת הודעה על הפיגוע החבלני, ייצור הממונה קשר עם הרשות המקומית לקבלת פרטי האחראי מטעמם להפעלת הנוהל, ויקבע עמו סדרי דיווח הדדיים ודרכי תקשורת ביניהם.
- ב. לא נוצר קשר כאמור, ייצור האחראי על ביצוע הנוהל מטעם הרשות המקומית קשר עם הממונה.
- ג. לא הצליח האחראי על הפעלת הנוהל מטעם הרשות המקומית ליצור קשר כאמור, יפנה למזכיר הממשלה אשר יקשר בינו לבין הממונה.
- ד. **קביעת הקמת מרכז דיווח לאזרחים**
הממונה ינחה את הרשות המקומית ביחס לפתיחת מרכז דיווח לאזרחים, על-פי אופי הפיגוע החבלני ומספר הנפגעים בו.

15. הטיפול בחלל תושב חוץ:

- א. כאשר תושב חוץ נפטר כתוצאה מפיגוע חבלני, הטיפול בזיהוי החלל יוטל על אגף לנציגויות זרות במשטרת ישראל, ועל נציגות ארץ מוצאו של החלל, בישראל.
- ב. הטיפול בהעברת ארונו של החלל יעשה על-ידי המוסד לביטוח לאומי ובתיאום עם המחלקה הקונסולרית במשרד החוץ.
- ג. המוסד לביטוח לאומי יעביר לשגרירות ישראל בארץ מוצאו של החלל ולממונה את פרטי החלל ואת פרטי הטסת ארונו (יום, שעה, מס' טיסה, שעת הגעה למקום מגורי החלל וכו').
- ד. שגרירות ישראל בארץ מוצאו של החלל תדאג לקבל את הארון בנמל התעופה, תדאג לשני זרים להלוויה (זר מדינת ישראל וזר השגרירות) ותדאג לנוכחות נציג של השגרירות הן בקבלת הארון בשדה התעופה והן בטקס הלוויה.

פרק ג' – "חבצלת פיגועים" בחו"ל

16. עקרונות להפעלה ואחריות הגופים:

- ❖ העקרונות המפורטים מבוססים על החלטה מס' 1272 (סט/58) מיום 1/3/07.
- ❖ הפעלת נוהל "חבצלת פיגועים" בחו"ל תכלול עריכת הלוויה רשמית לאזרח ישראל ששהה בחוץ לארץ בשליחות של גוף או מוסד ממלכתי או שלא בשליחות כאמור, ונפטר כתוצאה מפיגוע חבלני.
- ❖ האחריות לביצוע הנוהל במקרה של פיגוע חבלני בחו"ל מוטלת על משרד החוץ, משטרת ישראל, צה"ל, וגורמים אחרים הנוגעים לעניין.
- ❖ עם היוודע הפיגוע החבלני, ימסור נציג משרד החוץ בחו"ל הודעה בנושא ופרטים על החלל לחטיבה הקונסולארית במשרד החוץ בחו"ל.
- ❖ החטיבה הקונסולארית במשרד החוץ בחו"ל תודיע לנציג משרד החוץ בישראל ולממונה על הפיגוע והנפגעים.
- ❖ הממונה יהיה אחראי לתיאום פעילות כלל הגופים המשתתפים בנוהל החל מרגע הגעת ארון החלל לישראל.

17. משרד החוץ:

- א. במקרה בו אין לישראל נציגות קונסולרית במדינה בה התרחש הפיגוע, ההודעה תועבר על-ידי השגרירות או הנציגות הזרה המייצגת את מדינת ישראל. ההודעה תכלול פרטים על האירוע ועל הנפגעים.
- ב. מסירת הודעה על הפיגוע החבלני לממונה, למזכיר הממשלה, לצה"ל, למשטרה. ההודעה תכלול פרטים מזהים מרביים על הנפגעים.
- ג. משרד החוץ ונציגות ישראל בארץ בה התבצע הפיגוע החבלני יוודאו כי הטיפול בחלל יכלול הכנת מסמכי פטירה בחו"ל על-ידי הקהילה היהודית במקום, או על-ידי חוליית הרבנות הצבאית שתוטס למקום הפיגוע, על-פי הצורך בהתאם להחלטת ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים.
- ד. במידה והטיפול יבוצע על-ידי הקהילה היהודית בארץ בה התבצע הפיגוע החבלני, הדבר יתואם עם הרב הצבאי הראשי.
- ה. ראש הנציגות בארץ בה התבצע הפיגוע החבלני יקבע אם יש מקום לערוך טקס הלוויה זוטא בנמל התעופה של אותה ארץ, לפני העברת הארון ארצה. הדבר יבוצע באישור משרד החוץ וועדת השרים לענייני סמלים וטקסים.
- ו. ראש הנציגות בארץ בה התבצע הפיגוע החבלני, בתיאום עם קב"ט הנציגות והשלטונות המקומיים, יהיה אחראי לקיום הסדרי ביטחון נאותים בבית החולים, בנמל התעופה, בעת הזיהוי, בהכנת החלל להטסה לארץ ובקיום לווייה זוטא במקום.
- ז. הטקס ינוהל על-ידי השגרירות ובאחריותה, כאשר נציג המדינה יהיה הדובר הראשון ואילו השגריר או הקונסול יחתמו את האירוע בדברי פרידה.

ח. פעילויות נוספות המבוצעות ע"י ראש הנציגות של משרד החוץ:

- ❖ יחליט האם ייערך טקס אזכרה פומבי ביום ההלוויה, בתום השבעה או ביום השלושים, בהתאם למנהגי המקום והנסיבות. החלטת ראש הנציגות תהיה מתואמת עם משרד החוץ.
- ❖ יהיה אחראי על פרסום מודעות אבל, מסירת תנחומים למשפחות הנפגעים המקומיים, ולשלטונות המדינה בה אירע הפיגוע החבלני, בתיאום עם משרד החוץ.
- ❖ ידווח באופן שוטף למשרד החוץ בישראל, עד תום הליכי הטסת הארון לארץ.
- ❖ יהיה אחראי על פתיחת מרכז מידע טלפוני לפניות הציבור.

18. אחריות צה"ל:

- א.** ביצוע ההכנות להטסת חוליות הרבנות הצבאית לארץ בה אירע הפיגוע החבלני בטיסה אזרחית או צבאית, ובלבוש אזרחי, בהתאם להחלטת ועדת השרים.
- ב.** הפעלת הרבנות הצבאית, על-פי הצורך.
- ג.** הכנת רחבת הטקס בנמל התעופה בן-גוריון או במקום נחיתת המטוס לתפילת אשכבה והספדים.
- ד.** ביצוע הפעילות והטקסים הנדרשים באישור ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים:
  - 1) הלוויה זוטא -** עם הגעת הארון ארצה, ביצוע הלוויית זוטא בה יועבר ארון החלל מהמטוס לרחבת טקסים מיוחדת.
  - 2) אשכבה -** תפילות האשכבה ייערכו ברחבת הטקס ויכללו תפילות והספדים. בתום הטקס יתייחדו המשפחות עם יקיריהן.
- ❖ לאחר טקס האשכבה תועבר הגופה למכון לרפואה משפטית באבו כביר לשם הכנתה לקבורה ומסירתה לרשות המקומית. בתיאום הממונה.
- ❖ מסע ההלוויה וטקס הקבורה ינוהלו **באחריות הרשות המקומית**.
- 3)** העברת החלל למקום הקבורה תהיה באחריות הרשות המקומית.
- 4)** אבטחה רפואית למשתתפים בטקסים ובהלוויות - באחריות הרשות המקומית.
- 5)** כל פעולה אחרת תיעשה בהתאם להחלטת ועדת השרים או מי שהוסמך על-ידיה.

19. אחריות משרד ראש הממשלה:

- א.** המשרד יהיה בכוננות לטיפול בנוהל.
- ב.** קבלת מידע על הפיגוע החבלני והעברתו למטכ"ל אכ"א בצה"ל, משטרת ישראל, משרד הפנים, המוסד לביטוח לאומי, רשות שדות התעופה וגורמים נוספים על-פי הצורך.
- ג.** אישור לביצוע נוהל "חבצלת פיגועים" בחו"ל יינתן על-ידי ועדת השרים לענייני סמלים וטקסים או על-ידי מי שהוסמך על-ידיה.
- ד.** תיאום על דעת יו"ר ועדת השרים עם כל הגורמים המשתתפים על-פי התוכנית בביצוע נוהל "חבצלת פיגועים" בחו"ל.

- ה. מסירת מידע על נציג המדינה בהלוויות.
- ו. קבלת החלטות בנושאים שיתעוררו במהלך ביצוע הנוהל ואשר אינם כלולים בו.
- ז. בהתאם לצורך, לכנס את ועדת השרים לסמלים וטקסים ואת הוועדה הבין-משרדית לטקסים ממלכתיים לכל הנושאים הקשורים לביצוע נוהל "חבצלת פיגועים" בחו"ל ולשם קבלת החלטות בנושאים הבאים:
- 1) סדרי האבל או מיתון השידורים בכלי התקשורת הממלכתיים.
  - 2) פרסום מודעות אבל בעיתונות.
  - 3) כיסוי תקציבי לעריכת "חבצלת פיגועים" חו"ל על-ידי גורמי הממשלה המוסמכים הנוגעים לעניין.
  - 4) קביעת המועד המדויק לקיום ההלוויה בהתאם למידע שיועבר ממשרד החוץ. בכל מקרה, המטרה תהיה לבצע את ההלוויה לא יאוחר מ-72 שעות משעת הפטירה.
  - 5) מקום הקבורה ייקבע בהתייעצות עם קרובי משפחת החלל מדרגה ראשונה.
  - 6) ייקבע האם החלל יועבר ארצה במטוס אל-על בטיסה רגילה, במטוס של חברת תעופה זרה או בטיסה מיוחדת.
  - 7) ייקבע האם חוליית הרבנות הצבאית תוטס למקום שבו אירע הפיגוע לשם עריכת הזיהוי והטקסים הדתיים.
  - 8) האם תבוצע הלוויה זוטא בחוץ לארץ.
  - 9) האם יתקיים טקס מרכזי בנמל התעופה בארץ.

20. אחריות משטרת ישראל:

- א. העברת אישור בדבר החלל לרשות המקומית בה התגורר החלל ולרשות המקומית בה תתקיים הקבורה.
- ב. השתתפות במשלחת מטעם הרשות המקומית המודיעה על החלל למשפחתו.
- ג. הכוונת התנועה והחנייה ושמירה על הסדר ברחבת הטקס בנתב"ג ובבית הקברות.
- ד. ליווי מסע ההלוויה מרחבת הטקס בנתב"ג למכון לרפואה משפטית באבו כביר או למקום שייקבע.
- ה. תפעל על-פי שיקול דעתה לסגירת צמתים על-מנת לאפשר תנועה רציפה של מסע ההלוויה.
- ו. אבטחת שוטפת (אבטחה מחוץ לגבולות הקו הירוק תיעשה באחריות צה"ל).
- ז. כל אחריות ופעולה אחרת הנדרשת בהתאם להחלטות ועדת השרים.

21. אחריות הרשות המקומית:

- א. מסירת ההודעה למשפחה השכולה.
- ב. כריית הקברים בחלקות השונות בבתי הקברות בארץ, בתיאום עם הרבנות המקומית, והעברת הודעה לרבנות הראשית.
- ג. באם יוחלט על קיום הלוויה ממלכתית, יתואמו טקסי הקבורה עם צה"ל.
- ד. פרסום מודעות אבל מקומיות.
- ה. הזמנת אוטובוסים ומוניות להסעת המשפחה והמלווים לטקסי ההלוויה בתיאום עם הביטוח הלאומי.
- ו. כאשר המשפחה אינה מעוניינת בהשתתפות נציג מדינה בהלוויה, הייצוג הרשמי של המדינה ייעשה על-ידי ראש הרשות המקומית, ובהיעדרו - על-ידי סגנו.
- ז. הזמנת זר מדינת ישראל והנחתו על קבר החלל, במידה ולא משתתף נציג מדינה.
- ח. כל אחריות ופעולה אחרת המוטלים על הרשות בהתאם לנוהל "חבצלת פיגועים" או להחלטות ועדת שרים.
- ט. **העמדת אמבולנס וצוות רפואי למסע ההלוויה.**

22. אחריות הביטוח הלאומי:

- א. העברת מידע ופרטים לרשות המקומית והמשפחה השכולה לגבי הזכויות וההטבות על-פי חוק התגמולים.
- ב. העמדת מונית ואוטובוס לרשות המשפחה והמלווים. במקרים מיוחדים יועמדו כלי-רכב נוספים על-פי האישור שיינתן על-ידי מזכיר הממשלה.
- ג. **מימון אמבולנס וצוות רפואי להלוויה באמצעות הרשות המקומית.**
- ד. ביצוע תשלומים, בהתאם לחוק התגמולים.
- ה. השתתפות בכיסוי הוצאות להעברת הגופה מחו"ל והבאתה לקבורה בארץ, וכן כיסוי הוצאות מלווה אחד מחו"ל לישראל וחזרה.
- ו. מימון הוצאות נסיעה ושבעה ימי שהייה לבני המשפחה מקרבה ראשונה של החלל המתגוררים בחו"ל.

23. בהתייחס לשינויים המתבקשים תוך כדי ביצוע:

- א. הוועדה הבינמשרדית לטקסים ולאירועים ממלכתיים, ועדת השרים או הממשלה יחליטו ביחס למדיניות ולעקרונות ביצוע הנוהל.
- ב. בשאלות מהותיות יחליט יו"ר ועדת השרים על דעת חברי ועדת השרים.
- ג. בשאלות הביצוע הנובעות מההחלטות האמורות, יחליט מזכיר ועדת השרים.
- ד. החלטות קודמות בעניין "חבצלת פיגועים" בחו"ל בטלות.

פרק ד' - סדרי הבאה לקבורה של חלל

24. שונות

ככלל, איתור קרוב המשפחה ומסירת ההודעה על פטירת אדם כתוצאה מפיגוע חבלני תתבצע על-ידי משטרת ישראל. המשטרה, בבואה למסור הודעה למשפחה, תיצור קשר - עוד בטרם נמסרה ההודעה - עם הממונה על הפעלת הנוהל ברשות המקומית, כדי שידאג כי אליו ואל נציג המשטרה המודיע יתלווה "צוות ההתערבות" של הרשות המקומית ("צוות ההתערבות" הוא צוות המוגדר בנוהל ההתערבות שהופץ על-ידי משרד הרווחה). נתקלו חברי "צוות ההתערבות" במקרה בו נציג משפחה מדרגה ראשונה שוהה בחו"ל, יפנו לחדר המצב במשרד החוץ, ולממונה, כדי שינחו ויפעלו לאיתור הקרוב, על-מנת שתימסר לו ההודעה.

נמסרה ההודעה למשפחה, ידווח הממונה על הפעלת הנוהל ברשות המקומית לממונה בצירוף מירב הפרטים שנאספו על החלל. נתקלו המודיעים בחוסר מידע על חלק מבני המשפחה ומיקומם, יפנו לממונה על-מנת שייסייע להם באיתור מענם של קרובים נוספים.

חדר המצב במשרד החץ יפעל בהתאם לנוהלי משרד החוץ וידאג לעדכן את הנציגות הישראלית במקום הימצאו של הקרוב לגבי חובתה להסדיר את הטסת הקרוב לארץ במימון המוסד לביטוח לאומי.

25. סדרי קבורה וטקס הלוויה:

כללי

- א. ככלל, הקבורה והסדרי הלוויה ייעשו בתיאום עם משפחת החלל. נציגי הרשות המקומית יסייעו לקרובי המשפחה, תוך תיאום עם הגורמים הנוספים הנוגעים בדבר (משטרת ישראל, הביטוח הלאומי, חברה קדישא, ובמקרים בהם החלל אינו בן הדת היהודית - עם נציגי העדה הדתית אליה השתייך).
- ב. הטקס הדתי ייקבע על-ידי הרב במקום, ובמקרה של בן מיעוטים - על-ידי כהן דת בן העדה הדתית של החלל. במקרים בהם מבקשת משפחת החלל קבורה בבית קברות חלופי, תתאם הרשות המקומית את הדבר עם החברה המטפלת בבית הקברות המבוקש.
- ג. במסגרת טקס הלוויה יובא החלל ברכב של חברה קדישא הפועלת בתחום הרשות המקומית, בתוך ארון או מיטת קבורה, מכוסה בדגל המדינה, כל זאת בהתאם להנחיות החברה קדישא. במקרה של חלל בן דת אחרת או חסר דת, יכוסה הארון בדגל המדינה בלבד והקבורה תיעשה בחלקה האזרחית של בית העלמין.
- ד. מיטת/ארון החלל יינשאו בתוך בית העלמין על-ידי אישים שייקבעו לכך על-ידי הרשות המקומית.
- ה. זר המדינה יוכן באחריות הרשות המקומית ויוגש לנציג המדינה המשתתף בטקס הלוויה על-ידי שני נציגים מהרשות המקומית.
- ו. מעת טקס הלוויה ועד לפיזורו של קהל המשתתפים, יועמד במקום צוות רפואי ואמבולנס באחריות הרשות המקומית.
- ז. הביטוח הלאומי ישתתף בהוצאות הקבורה בסכומים המוגדרים בתקנות. יש לשתף את נציג הביטוח הלאומי בקביעת הסדרים הנ"ל.
- ח. הרשות המקומית תישא בהוצאות חריגות הנובעות מקיום טקס הלוויה, לאחר קבלת אישור מראש לכך מהממונה.
- ט. צה"ל יסייע למשטרת ישראל בביצוע ההחלטות על-פי העניין.

נושאים הקשורים להכנות לקבורה ולטקס בבית העלמין:

1) ארון קבורה

ככלל, קבורה המתבצעת בבתי-קברות יהודיים תתבצע בהתאם להנחיות החברה קדישא המקומית. במקרים מיוחדים ינחה הממונה על קבורה בארון. הארון יסופק לרשות המקומית ממחסני רשות פינוי סעד חללים של משרד הפנים, במימון המוסד לביטוח לאומי - הכל בהתאם להסדרים שיקבע הממונה בהתאם לנסיבות.

2) טקס ההלוויה

הרשות המקומית תקבע את מועד ההלוויה ואת מיקומה בתיאום עם נציג המשפחה ואנשי החברה קדישא או מי שאחראי על בית הקברות בו אמורה להתקיים הקבורה.

3) טקס הקבורה

עם הגיע מיטת החלל לבית העלמין תדאג הרשות המקומית, בסיוע המשטרה, לסדר הציבורי במקום ובמיוחד באיזור מיטת החלל, בו יתאפשר לבני משפחה מדרגה ראשונה לעמוד. מנחה הטקס יודיע בכריזה על תחילת טקס ההלוויה, ויזמין את נציגי החברה קדישא לערוך את הטקס הדתי. משהסתיים הטקס הדתי ונסתם הגולל, יכריז מנחה הטקס על ההספדים.

4) הספדים

בטרם ייקבע מועד ההלוויה יברר נציג "צוות ההתערבות" המטפל במשפחת החלל אם המשפחה מסכימה לנוכחות נציג מדינה ולכך שנציג המדינה יספיד בעת ההלוויה. הסכימה המשפחה לנוכחות ולהספד כאמור, נציגי הרשות המקומית יודיעו על כך לממונה.

בעת ההלוויה ישאו הספדים נציגים במדרג הבא:

- א) נציגי המשפחה (בהתאם לרצון המשפחה ולקביעתה).
- ב) אישיות דתית (בהתאם לרצון המשפחה).
- ג) נציג הרשות המקומית.
- ד) נציג המדינה.
- ה) הנחת זרים

עם סיום ההספדים יכריז מנחה הטקס על הנחת הזרים:

- ❖ זר מדינת ישראל
- ❖ זר הרשות המקומית
- ❖ שאר הזרים

י. הלוויה לקרובי משפחה מדרגה ראשונה שאחד מהם איש כוחות הביטחון

באירוע בו נהרגו איש ביטחון ובן משפחתו מדרגה ראשונה, יתאמו הגורמים המטפלים בהסדרת ההלוויה, עם הגורמים האחראים במערכת הביטחון, את האפשרות לקבורה משותפת של החללים. בד בבד עם הטיפול והתקדמותו, ידווח האחראי על הפעלת הנוהל ברשות המקומית לממונה על ההסדרים המתגבשים.

- יא. הלוויה משותפת בבית-עלמין צבאי**
בהלוויה משותפת של בני משפחה, כאמור, יקבעו האחראי על הפעלת הנוהל ברשות המקומית וקצין העיר שהישוב מצוי בתחום אחריותו את סדרי ההלוויה. משסוכמו ההסדרים, ידווח האחראי ברשות המקומית לממונה על ההסדרים, מועד ההלוויה ומיקומה. מסע ההלוויה יבוצע על-ידי צה"ל, ובמהלך הטקס תשתתף אישיות ממלכתית כאמור בנוהל זה.
- יב. הלוויה משותפת בבית-עלמין אזרחי**
בהלוויה משותפת של קרובי משפחה מדרגה ראשונה בבית-עלמין אזרחי, יתאמו נציגי החברה קדישא האזרחית עם נציגי צה"ל את הסדרי ההלוויה.
- 26. הכיסוי התקציבי - הוצאות הקשורות לחבצלת פיגועים וממונות ע"י אוצר המדינה והביטוח הלאומי**
הוצאות חריגות הנובעות מקיום טקס הלוויה תתואמה, מראש, על-ידי הרשות המקומית עם הממונה. חשבון ההוצאות יוגש לממונה, ולאחר בדיקת החשבונות הם יועברו לטיפול של מזכיר הממשלה או הביטוח הלאומי, בהתאם לנוהל.
- 27. הנחיות משרד הבריאות לגבי פצוע שנפטר בבי"ח**
א. הודעה בדבר פטירתו של מי שאושפז כפצוע מפיגוע חבלני בבית החולים, תועבר למרכז השליטה של משטרת ישראל. משטרת ישראל תודיע על כך למזכיר הממשלה ולממונה.
ב. הממונה יעדכן את נציג המוסד לביטוח הלאומי ואת נציג הרשות המקומית.
ג. המשך הטיפול יהיה בהתאם לנוהל.
- 28. תיאום:**
א. בנושא נוהל זה תפעל ועדת השרים מול הממונה.
ב. הממונה ירכז את הפעילות ואת קבלת האישורים הנדרשים על-פי הצורך בתיאום עם מזכיר הממשלה.
- 29.** נוהל זה משלים את חוזר מנכ"ל משרד הפנים שפורסם ביום 21 נוב' 2002 ואת החלטות הממשלה בנושא. בכל מקרה של אי ודאות, יש לפעול על-פי החלטות ועדת השרים וחוזר מנכ"ל משרד הפנים. בנוסף, יש להתבסס על חוקי הביטוח הלאומי לנפגעי פעולות איבה שפורסמו באוקי' 2002.
- 30.** לנוהל זה מצורפים נספחים אשר הועברו על-ידי הרשויות המקומיות שפעלו באירועים בהם הופעל נוהל חבצלת בעבר. על הרשות המקומית לפעול בהתאם לנספחים אלה ולהתאימם לפעילותה ולדרכי עבודתה.
- 31. פעילות חברה קדישא**
א. נציגי החברה קדישא יקחו חלק בישיבת תיאום ברשות המקומית לגבי סדרי הבאת הגופה מאבו כביר ומועד ההלוויה.
ב. קביעת מועד ההלוויה עם נציגי הרשות המקומית ומשפחת החלל.
ג. תיאום עם משטרת ישראל, הרשות המקומית והמשפחה להבאת הגופה מהמכון לרפואה משפטית באבו כביר אל בית הקברות.
ד. העברת החלל מהמכון לרפואה משפטית אבו כביר או מבית החולים לבית הקברות שנקבע.
ה. אחריות לניהול הטקס הדתי בהלוויה.

פרק ה'

הוצאות קבורה הממומנות ע"י גורמי המדינה

32. להלן פירוט הוצאות הקבורה בחבצלת פיגועים על-פי החלטות ועדת השרים לטקסים וסמלים.

מס"ד	מזכירות הממשלה	ביטוח לאומי - בתיאום מראש	רשות מקומית
1	מימון לזר ממלכתי	הסעות למשפחות בהתאם לצורך	פרסום מודעות אבל מטעם הרשות המקומית
2	מימון פרסום מודעות אבל בעיתונות	הוצאות אבל וקבורה ייכללו על-פי חוק - מודעות אבל, רכב ליווי להסעת בני המשפחה, העברת הגופה מיישוב ליישוב, הקמת מצבה (ההוצאות ישולמו למשפחה)	❖ ייעשה תיאום עם הביטוח הלאומי
3		מימון הטסת בני משפחה מקרבה ראשונה מחו"ל וכיסויי שהייתם עד 7 ימים ❖ במקרים מיוחדים, כאשר אין בני משפחה מקרבה ראשונה, תאושר הטסתו של קרוב אחד	❖ ייעשה תיאום עם הביטוח הלאומי
4		מימון של פינויי נספים ע"י מד"א	
5		מימון של ליווי אמבולנסים למלווים בהלוויה ❖ אמבולנס לצרכים סיעודיים יאושר במקרים מיוחדים	העמדת אמבולנס בתיאום עם הביטוח הלאומי
6		רכב ממוגן לביקור ניחומים בשטחים מסוכנים/ רגישים פעם אחת בלבד	
7		מימון של עד שתי סוכות אבלים ועד סכום של 3,000 ש"ח לסוכה	מימון ביטוח סוכות האבלים הנלווה והציוד
8		מימון של בקבוקי מים יאושר רק להלוויה, באישור מוקדם מהמוסד לביטוח הלאומי	

- ❖ ההוצאות עבור הסעיפים הנ"ל ימומנו על-ידי הביטוח הלאומי, לאחר תיאום עם הממונה על הנוהל במשרד הפנים.
- ❖ עם התרחש הפיגוע החבלני, הרשות המקומית מתבקשת ליצור קשר עם נציג המוסד לביטוח לאומי באזור, ולקבל ממנו הנחיות בדבר ההוצאות המאושרות.
- ❖ **רשות מקומית שתפעל בניגוד להנחיות אלה, תישא בהוצאות שלא אושרו על-ידי הביטוח הלאומי.**
- ❖ סעיף 2 ישולם ישירות למשפחה, ואילו יתר הסעיפים ימומנו על-ידי הביטוח הלאומי.
- ❖ מערכת כריזה לא תמומן על-ידי הביטוח הלאומי, כל רשות תדאג למערכת על-פי הצורך ממקורותיה. במקרים מיוחדים יש לפנות לממונה על הנוהל במשה"פ. כל בקשה תידון לגופו של עניין.

פירוט הוצאות קבורה "חבצלת פיגועים" - חו"ל

- ❖ הטיפול בהבאת החללים מחו"ל לארץ יהיה באחריות משרד החוץ או צה"ל.
- ❖ הטיפול בהבאתו לקבורה של חלל מנתב"ג ועד לקבורה יהיה באחריות הרשות המקומית ובתיאום עם יתר גורמי המדינה ויתנהל על-פי נוהל "חבצלת פיגועים".

מס"ד	משרד החוץ	ביטוח לאומי	רשות מקומית
1	פרסום מודעות אבל בנציגות בחו"ל	מימון העברת הגופה מחו"ל ארצה. מימון זרי פרחים בחו"ל	כמו ב"חבצלת פיגועים"
2		הבאת בני משפחה החייבים לשבת שבעה על-פי ההלכה ומימון 7 ימי שהייה בארץ	
3		החל משלב העברת הגופה לארץ, הביטוח הלאומי יפעל על-פי נוהל "חבצלת פיגועים"	תיאום עם נציג הביטוח הלאומי בדבר ההוצאות המאושרות

פרק ה' - נספחים

נספח א' - חבצלת פיגועים חו"ל – משרד החוץ

נספח ב' - נוהל לטיפול בחלל עובד זר / תייר / דיפלומט

נספח ג' - נוהל תיאום עם נציגי המדינה בהלוויות

נספח ד' - נוהל דיווח לנציג המדינה המשתתף בהלוויה

נספח ה' - טבלת משימות "חבצלת פיגועים"

נספח ו' - טופס ריכוז מידע על חלל

נספח א'

חבצלת פיגועים חו"ל

נספח משרד החוץ

ברגע קבלת הודעה במשרד החוץ על אירוע רב נפגעים, יפנה ראש הטקס למזכירות הממשלה על-מנת לברר האם אירוע זה מוגדר כאירוע בו יש לפעול בהתאם לנוהל "חבצלת פיגועים".

היה והוחלט לפעול על-פי נוהל "חבצלת פיגועים", יפעל משרד החוץ על-פי ההנחיות והנהלים המופיעים בנוהל שהופץ על-ידי משרד הפנים ואושר על-ידי ועדת השרים לסמלים וטקסים.

❖ להלן רשימת בעלי התפקידים במשרד החוץ:

אירוע טרור בארץ - נפגעים בעלי אזרחות זרה:

רע"ן קש"ח וזרים בחטיבה הקונסולרית
נציג המחלקה המדינית
נציג מחלקת הטקס
נציג מחלקת כספים - גבייה
דובר המשרד

אירוע טרור בחו"ל - נפגעים ישראלים:

הנציגות הישראלית הרלוונטית בחו"ל
המחלקה לישראלים בחו"ל בחטיבה הקונסולרית
נציג המחלקה המדינית
נציג מחלקת הטקס
נציג מחלקת כספים - גבייה
דובר המשרד

- מרכז המצב במשרד החוץ פועל 24 שעות ביממה ומהווה כתובת עבור כל הגורמים החוץ-משרדיים העוסקים באירוע, טל': 02-5303155
- כל ההוצאות הקשורות להפעלת נוהל "חבצלת פיגועים", הן בארץ והן בחו"ל, יחולו על הביטוח הלאומי / מזכירות הממשלה.

נספח ב'

נוהל לטיפול בחלל עובד זר / תייר / דיפלומט

1. עם התקבל מידע על חלל שהינו עובד זר או תייר, יש לבדוק את פרטיו הכוללים:
  - ❖ שם פרטי ומשפחה
  - ❖ מס' דרכון
  - ❖ ארץ מוצא
  - ❖ מצב משפחתי
  - ❖ תאריך לידה
  - ❖ האם שוהה כחוק באשרת עובד או תייר
  - ❖ מי המעביד
2. יש לוודא עם מרשם האוכלוסין בנתב"ג באם החלל שוהה כחוק בישראל.
3. הממונה על הנוהל במשה"פ יבדוק עם משרד התמ"ת האם הייתה ברשותו אשרת שהייה לעבודה, מאחר ואם החלל שוהה כחוק ועובד עם אשרת עבודה - הטיפול בהבאתו לקבורה שונה.
4. יש לבדוק עם מ. התיירות את שהותו בארץ ומה תוקף הוויזה (במידה והחלל תייר).
5. משרד החוץ יבדוק עם ראש חוליית נציגויות זרות במטא"ר את העברת הגופה ממקום הפיגוע לאבו כביר.
6. באחריות מטא"ר ראש חוליית נציגויות זרות העברת הודעה על החלל לשגרירות הרלוונטית.
7. מ. החוץ המח' הקונסולארית תדווח לשגרירות בחו"ל על האירוע ופרטי החלל על-מנת להודיע לבני משפחתו באמצעות נציגים מקומיים ונציג השגרירות.
8. לאחר העברת הגופה לאבו כביר, ולאחר העברת הודעה לשגרירות, הגופה תזוהה על-ידי נציג מהשגרירות ובן משפחה.
9. בסיום הזיהוי ולפני הטסת הגופה, ייערך טקס בהשתתפות נציג המדינה ממשרד החוץ (משרד המסחר והתעשייה או מנכ"ל מ. התעסוקה) וכן השגריר או קונסול המדינה שבה התגורר החלל. באם החלל הינו תייר, יש לזמן את נציג מ. התיירות.
10. הטקס הדתי ייערך על-פי דת החלל במקומות הבאים על-פי בקשת משפחת החלל או השגרירות.
11. הטקס ייערך באחד מהמקומות הבאים :
  - א. כנסייה באזור.
  - ב. פתח השגרירות הרלוונטית.
  - ג. המכון לרפואה משפטית אבו כביר.
  - ד. נמל התעופה בן-גוריון.
  - ה. בית כנסת.

12. הטקס ינוהל על-ידי השגרירות, כאשר נציג המדינה יהיה הדובר הראשון ואילו השגריר או הקונסול יחתמו את האירוע בדברי פרידה.
13. הביטוח הלאומי יתאם עם מ"י מטא"ר ומשרד החוץ והשגרירות את הטסת הגופה, כאשר עם הארון יוטס זר פרחים מטעם המדינה.
14. יש להעביר לשגרירות בחו"ל את שם החברה, מס' הטיסה, שעת היציאה ושעת ההגעה ליעד.
15. בנמל התעופה בחו"ל ימתין נציג השגרירות של מדינת ישראל לקבלת הארון והזר.
16. בטקס הקבורה ישתתף נציג מהשגרירות בחו"ל ויניח זר פרחים מטעם מדינת ישראל.
17. במידה והחלל שוהה בארץ ללא אשרה או רישיון עבודה, ורק לאחר בדיקות מתאימות, הגופה תוטס לארץ מוצאו ללא טקס פרידה.
18. הביטוח הלאומי יממן הוצאות הנלוות בהטסת הגופה לחו"ל, כולל מלווה מבני המשפחה.

אחריות משרדי ממשלה בפיגוע לעובד זר / תייר

שם הגוף	פירוט התפקיד	הערות
מזכירות הממשלה	אחריות כוללת לתיאום בין הגופים הנוטלים חלק בטקס ובהטסת הגופה	
משרד הפנים	בדיקת פרטי החלל עם הרשות המקומית או על-פי הצורך עם מינהל האוכלוסין או משטרת ישראל	תכלול טיפול במסמך סיכום
משרד החוץ	תיאום העברת הודעה למשפחת החלל באמצעות הנציגויות בחו"ל, קבלת הארון עם הגופה בשדה התעופה, השתתפות בהלוויה בחו"ל והנחת זר על הקבר מטעם המדינה, מימון זר המדינה	באחריות המחלקה הקונסולארית
משטרת ישראל	סיוע בזיהוי הגופה, ליווי להובלת הגופה מהשגרירות לנמל התעופה	
ביטוח לאומי	מימון הוצאות הטסת הגופה לחו"ל	
רשות מקומית	מסירת פרטי החלל במידה והינו מועסק על-ידי גוף פרטי או אחר ברשות	
משרד התיירות	העברת נתונים על פרטי התייר ושהותו בארץ. השתתפות בטקס האשכבה	יועבר למשרד החוץ
משרד התמ"ת	העברת נתונים על החלל (במידה והינו עובד זר). השתתפות נציגות בכירה בהלוויה (במידה והחלל שוהה כחוק)	

נספח ג'

נוהל תיאום הגעת נציגי המדינה להלוויות נפגעי פעולות טרור

שם הנוהל:

נוהל תיאום הגעת שרים וח"כים ללוויות נפגעי פעולת טרור וביקורי תנחומים אצל המשפחות האבלות.

מטרת הנוהל:

הכרת הנוהל ותיאומו.

ייעוד:

- תיאום הגעת שרים וחברי-כנסת להלוויות נפגעי פעולות טרור יבוצע על-ידי הממונה על הנוהל במשרד הפנים, שיפעל מול איש קשר קבוע ברשות המקומית.
- העברת קורות חייו של הנפגע/ת שיועברו לנציג הממשלה / נציג הכנסת על-ידי נציג הרשות המקומית; הזמנת זרים עגולים ללוויות.
- העברת כתובות של משפחות נפגעי פעולת טרור לצורך ביקורי תנחומים על-ידי נציגי הממשלה / הכנסת.

תהליכי הביצוע:

הקשר הראשוני לתיאום הנושא יבוצע על-ידי אנשי הקשר המצוינים בנוהל זה.

איש הקשר ברשות המקומית יעביר לאיש הקשר במשרד הפנים נתונים על ההרוגים, מועדי ההלוויות, מיקום ההלוויות, כתובות המשפחות האבלות.

לפני ההלוויה תשלח הרשות המקומית את תמצית קורות חייו של ההרוג/ה לנציגי הממשלה / הכנסת המשתתפים בהלוויה.

במקביל, איש הקשר מטעם משרד הפנים יודיע לאיש הקשר ברשות מי מייצג את **המדינה** בלוויה. בהתאם לצורך, יודיע על בקשות מטעם הנציג.

בהיעדרו של איש קשר מס' 1 ברשות המקומית, יבוצע הקשר עם איש קשר מס' 2. תיאום פרטני ייעשה בין נציגי הרשות המקומית לבין נציג המדינה.

פרטי אנשי הקשר:

איש הקשר מטעם משרד הפנים הינו:

מר יונה יצחק - ר. תחום חירום וביטחון במשרד הפנים.

מס' טלפון במשרד: 7632626-03

מס' טלפון נייד: 6204043-050

מס' פקס: 7632630-03

כתובת: דרך מנחם בגין 125 קריית הממשלה תל-אביב.

מחליפו עפ"י הצורך:

מר צביקה שוורץ - מנהל תחום פס"ח.

מס' טלפון במשרד: 7632640-03

מס' טלפון נייד: 7714963-057

מס' פקס: 7632638-03

כתובת: דרך מנחם בגין 125 קריית הממשלה תל-אביב.

נספח ד'

דיווח על פרטי חלל לנציג המדינה

1. הממונה על הנוהל יבדוק עם נציג הרשות המקומית באם משפחת החלל מעוניינת בהשתתפות נציג מדינה בהלוויה.
2. הממונה על הנוהל יבדוק את הרקע המשפחתי של החלל ואת בקשת המשפחה ועדיפותה לגבי זהות נציג מדינה שישתתף בהלוויה.
3. נציג הרשות המקומית ימלא את הפרטים הנחוצים ויעבירם לנציג המדינה שישתתף בהלוויה.
4. הממונה על הנוהל יתאם בין נציג הרשות המקומית לנציג המדינה בדבר העברת כל הפרטים הנדרשים והבאתם לידיעת נציג המדינה.
5. להלן נתונים שיועברו לנציג המדינה:

שם ומשפחה: _____

מצב משפחתי: _____

פירוט בני המשפחה וקרובים: _____

כתובת וטלפון בבית המשפחה: _____

פרטים מיוחדים על החלל: _____

עיסוקים מיוחדים שבהם עסק החלל: _____

באם היה נציג ציבור - חשוב לציין את פעילותו: _____

_____

פרטים על מועד ההלוויה והרשות המקומית: _____

איש הקשר מהרשות המקומית ומס' טלפון נייד: _____

נספח ה'

טבלת משימות- "חבצלת פיגועים"

כל רשות מקומית תתאים את הפעילות על-פי מבנה הרשות

הערות	לא בוצע	בוצע	מטלות	גורם מבצע
			1. אחריות כוללת לטיפול ב "חבצלת פיגועים"	<u>מינהלת הביטחון</u>
			2. אימות קבלת ההודעה הרשמית על חלל כתוצאה מפעולת איבה (משרד הפנים / משטרה)	
			3. דיווח לגורמים הרלוונטיים בשלב ראשון על חשד לחלל וביצוע אימות על קיום לוויה ממלכתית	
			4. ארגון משלחת רשמית של העירייה לבית משלחת החלל הכוללת:	
			א. נציג רה"ע - ס. ראש העיר/חבר מועצה	
			ב. קצין משטרה	
			ג. מנהלים בכירים בעירייה (במידת הצורך)	
			ד. האגף / המח' לשירותים חברתיים	
			ה. מנהלת רווחת העובד	
			ו. תיאום הזמנת אמבולנס מד"א	
			ז. נציג מינהלת הקליטה והשכונות	
			ח. נציג מינהלת הקליטה (במידת הצורך)	
			ט. נציג הביטוח הלאומי	
			י. קרוב משפחה- שיסייע בעת ההודעה (במידת האפשר)	
			יא. רב- נציג ועד שכונה (במידת האפשר והצורך)	
			5. בדיקת צורכי המשפחה המיידים	
			א. סיוע בהודעה לקרובי משפחה מדרגה ראשונה בארץ ובחו"ל (במידת הצורך)	
			ב. קביעת הנציג של המשפחה אשר יהיה איש הקשר בין המשפחה לעירייה בתיאום סדרי הלוויה וב"שבעה"	
			ג. קביעות מועד הלוויה ומיקום הלוויה בתיאום עם נציג "חברת קדישא"	
			ד. דיווח למשרד הפנים על קרובי משפחה בעיר אחרת כי יש להודיע על חלל	
			ה. הכנת ארון קבורה רק במקרים חריגים- בתיאום עם משרד הפנים- הממונה על הנוהל ו "חברה קדישא"	
			6. הודעה למשרד הפנים- הממונה על הנוהל,	

		על מקום ומועד הלוויה לצורך קביעת שר / ח"כ שישתתף כנציג הממשלה בהלוויה	
		7. ארגון וניהול ישיבת תיאום לקביעת סדרי ההלוויה ובהשתתפות:	
		א. נציג אגף הרווחה	
		ב. נציג אגף הפיקוח	
		ג. נציג רשות החנייה	
		ד. נציג דובר העירייה	
		ה. נציג "חברה קדישא"	
		ו. נציג המשפחה (במידת הצורך)	
		ז. נציג מינהלת הקליטה והשכונות	
		ח. נציג משרד הקליטה (במידת הצורך)	
		ט. מינהלת רווחת העובד	
		י. נציג שפ"ח (במידת הצורך)	
		יא. מנהלת יח' רכש ותפעול / מנהל לוגיסטי לאירועים	
		יב. מזכירות העירייה	
		יג. נציג הביטוח הלאומי	
		יד. מנהל בית יד לבנים	
		טו. מנהלת המוקד העירוני	
		8. ניהול ההלוויה הממלכתית	
		א. הנחיית הטקס:	
		ב. בדיקה ואישור:	
		1. הגעת הגופה מאבו כביר	
		2. הגעת אוטובוסים	
		3. הגעת אמבולנס	
		4. הגעת כוח משטרה	
		5. ארגון בית העלמין ע"י צוות תפעול ואירועים	
		6. הבאת הזר לבית העלמין + 2 פקחים	
		7. הגעת נציג הממשלה שר / ח"כ	
		8. הגעת רה"ע / נציגה	
		9. הגעת הגופה לבית העלמין	
		1. השתתפות בישיבת תיאום	מזכירות העירייה
		2. הזמנת 2 זרים (זר המדינה, זר ראש העירייה)	
		3. הודעה לאגף הפיקוח מהיכן לקחת את הזר, באיזו שעה ולאיזה בית עלמין לקחת את הזר	
		4. הכנת מודעות אבל- הדפסה ושכפול	
		5. הודעה למדביק המודעות העירוני - להדביק מודעות במרכז העיר, ליד בית משפחת החלל ובמקומות נוספים עפ"י בקשת המשפחה	
		6. הזמנת אמבולנס (בתיאום עם הממונה על הנוהל)	
		7. הזמנת אוטובוסים / מוניות (בתיאום עם	

			הממונה על הנוהל)	
			8. הזנת פרטי החלל למחשב, כולל מקום השבעה	
			1. הצבת 2 שושנות דגלים עם סרט שחור בבית העלמין ברחבת ההספדים + ליד הקבר	<u>היח' לרכש ותפעול</u>
			2. הצבת מערכת הגברה + ליד הקבר	
			3. הצבת כ-10 כיסאות עבור המשפחה	
			4. רכישת בקבוקי מים (בהתאם לתנאי מזג האוויר)	
			5. חיבול מסביב לקבר(במקרים מיוחדים)	
			6. הצבת דוכן מספידיים ליד הקבר (במקרים מיוחדים)	
			7. סיוע למשפחה ל"ימי השבעה" <u>במידת האפשר</u> - כיסאות, שולחנות, מתקן מים קרים, מאווררים, יריעות יוטה וכו')	<u>מינהלת קליטה ושכונות</u>
			1. השתתפות בישיבת תיאום	
			2. השתתפות במשלחת ההודעה למשפחה על החלל	
			3. תיאום עם משרד הקליטה- במידת הצורך	
			4. השתתפות במסע ההלוויה	<u>אגף הפיקוח</u>
			1. השתתפות בישיבת תיאום	
			2. הובלת זרים לבית העלמין (2 פקחים במדי ייצוג ימסרו את הזרים למניחי הזרים)	
			3. שמירת מקומות חנייה בבית העלמין לאח"מים	
			4. שמירה על הסדר בבית משפחת האבלים בעת צאת הלוויה וכן בבית העלמין	
			5. הצבת סרט סימון מסביב לרחבת הקבר (במידת הצורך)	
			6. ליווי רה"ע במהלך הטקס	

			1. השתתפות בישיבת תיאום	<u>רשות החנייה</u>
			2. מניעת הגשת דו"חות חנייה בכחול-לבן ליד בית משפחת האבלים במשך כל ימי השבעה	
			3. סיוע בנושא חנייה - ליד בית האבלים	
			1. השתתפות בישיבת תיאום	<u>אגף הרווחה</u>
			2. השתתפות במשלחת היוצאת להודיע למשפחה על "הודעת חלל רשמית"	
			3. בדיקת צורכי המשפחה בתחום הסוציאלי וסיוע ככל האפשר הן לפני ההלוויה והן ב"ימי השבעה"- בתיאום נציגי הביטוח הלאומי.	
			4. הודעה לגורמי הרווחה בעיר אחרת על קרובי משפחה שיש להודיע להם.	
			5. שיגור נציג+מונית לאבו כביר ונציג המשפחה לזיהוי החלל.	
			1. השתתפות בישיבת תיאום (במידת הצורך)	<u>המוקד העירוני</u>
			2. סיוע בתקשורת ובהודעות - בעיקר לאחר שעות הפעילות של העירייה	
			3. הודעה לציבור הפונים על מועד ההלוויה, מיקום ההלוויה ומיקום בית האבלים וכו'	
			1. השתתפות בישיבת תיאום (במידת הצורך)	<u>שפ"ח</u>
			2. טיפול מקצועי בילדי משפחות החלל (במידת הצורך)	
			3. מתן מענה מקצועי לכל מערכת החינוך בעיר (תלמידים, מורים, הורים וגורמים שונים במינהל החינוך)	
			4. שיגור פסיכולוגים לתגבור המוקד העירוני	
			5. פתיחת קו פתוח למענה לאוכלוסייה במצוקה	
			6. יצירת קו שוטף עם אגף הרווחה, לעדכון והתייעצות הדדית	
			7. סיוע פסיכולוגי לגורמי הצלה שהשתתפו בעבודות החילוץ- במידת הצורך	
			1. השתתפות בישיבת תיאום	<u>דובר העירייה</u>
			2. הודעה לכלי התקשורת על מועד ומיקום הלוויה - רק לאחר אישור המשטרה	
			3. הכנת נתונים לרה"ע ולכלי התקשורת על החלל, לצורך הספד	
			1. השתתפות בישיבת תיאום קבלת נציג המדינה	<u>מנהלת רווחת העובד</u>
			2. השתתפות במשלחת הרשמית להודעה למשפחה על החלל	
			3. ליווי משפחה- כולל מתן סיוע - ככל האפשר ולאורך זמן	
			1. השתתפות בישיבת תיאום	<u>חברת קדישא</u>
			2. קביעת מועד ההלוויה בתיאום העירייה והמשפחה	
			3. תיאום עם המשטרה- הבאת החלל מאבו כביר	
			4. הבאת החלל לבית העלמין	
			5. ניהול הטקס הדתי של ההלוויה	

			1. אישור שהחלל נפטר כתוצאה מפיגוע עויין	<u>משטרת ישראל</u>
			2. אישור על זיהוי הגופה- והוצאת תעודה	
			3. השתתפות במשלחת המודיעה למשפחה על החלל	
			4. הכוונת תנועה וחנייה וליווי מסע ההלוויה מבית החלל לבית העלמין	
			5. שמירה על הסדר בבית העלמין	
			6. אבטחת בית העלמין	
			7. סיוע בהעברת הודעה לרשות מקומית אחרת במקרה שבני משפחתו של החלל ביישוב אחר	
			8. קבלת האישיות המרכזית ואבטחתה	
			1. הדבקת מודעות אבל ליד בית החלל בבית העלמין וברחבי העיר	<u>אגף רישוי עסקים</u>
			2. דיווח למזכירות העירייה / מינהלת הביטחון, גמר ביצוע	

צוותים שייצאו אל המשפחה

תאריך	שעת יציאה	למקום	שמות העובדים + מס' טלפון נייד	סיבת היציאה 1. מסירת הודעה 2. תמיכה והרגעה 3. סיוע בארגון הלוויה	צרכים מיוחדים	שעת סיום
			.1 .2			
			.1 .2			
			.1 .2			
			.1 .2			

בקשות המשפחה בנוגע לסידורי הלוויה

מועד הלוויה: _____ נקודת יציאה לקבורה: _____ נקודת

ההספד: _____ מקום הקבורה: _____

שם חברה קדישא: _____

האם זקוקים לאוטובוס: כן/לא

מס' אוטובוסים: _____ (עד 2 אוטובוסים)

מקום יציאת האוטובוס: _____ שעת יציאה: _____

איש קשר לצורך תיאום ההסעה: _____ טלפונים: _____

מוקדי איסוף: _____

האם יש צורך בעו"ס בלוויה: כן/לא

האם יש צורך באמבולנס: כן / לא

מס' מלווים משוער: _____

פרט בעיות רפואיות מיוחדות: _____

סיוע בהבאת בן משפחה מחו"ל: _____

האם המשפחה מוכרת לשירותי הרווחה: _____

רקע תרבותי תוך דגש על מנהגים ואבלות: _____

_____
 _____

